

משול החנוך והתרבות - המחלקה לתרבות תורנית
ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו נ ב פ ר ש ת ה ש ב ו ע
ע ר ו כ י ת ב י ד י נ ח מ ה ל י ב ו ב י צ ש נ ת ה ע ש ר י מ
= = = = =
חוריע-מצורע (תשכ"א) פרק י"ב

א" שאלה כללית בסדר הפרשנות:

ויקרא רבה י"ד א':

זמר ר' שמלאי: כשם ליצירת ש' אדם אחר ברמה חיה ועוף, כך תורתו אחר ברמה חיה ועוף. דבר הוא דכ' ב' (ויקרא י"א ב') "זאת תורת הבהמה והעוף" ואחך כך (ויקרא י"ב ב') "אזה כי תזרע וילד..."

ראב"ע י"ב ב' ד"ה אלה לו חוריע
אחר שחשלים תורת הסדר והקטא בנאכלין, הזכר שמא אדם, נחלל מן האשח
חיולדת, כל הלילה חיו חלילה.

מהו ההבדל בין טנידף בהסברת סדר הפרשנות?

ב. שאלה בטעם המילה

נחומא חוריע ה':

מעשה שטול סדר פוס הרשע דת' עקיבא: "איזה מעשים נאים טל הקב"ה
או טל בטן ודט"ז" אמר לו: "טל בטן ודם גזיק" אמר לו: "טורנוס רופוס:
"הדיל הטמים והורץ, יכול אדם לעשות כיוצא ב' טל" אמר לו ר' עקיבא: "לא
תמך לי בדבר טור א למעלה מן הרריות טאי טולטן עליו, אלא אמור לי
דברים טהם מצוים בבני אדם" אמר לו: "למר אחם מולין?" אמר לו: "אני
הייתי יודע טעל בר זר טהה טולטני. ולכך דקדמתי ואמרתי לך, טמטטה בני
גזים מטל הקב"ה".

הביא לו, ב' ט' בלי טולטן: אמר לו: "אלו מעשה הקב"ה ואלו
מעשה ידי אדם. יין אלו נאי" ותר מן הטבליים?"
אמר לו טורנוס רופוס: "אם רץ חפץ במילה, למר אין הילד יוצא מהול
ממעט אמר" אמר לו ר' ג' ט' בא. "למה טורו יוצא עמו והוא חלוי בבטנו
ואמו חותך? - ומה טתה יומר" "למה אינו יוצא מהול?" לפי טלא נתן הקב"ה
את המצות אלי לארץ יותם בהם.
לכך ימר דוד (תהלים "ח) "כל אמרת ה' צרופה" (*).

(1) מהו טעם מצות מילה לפ דעת ר' עקיבא?

(2) xx(*) נראה טנפל, טעות בספרים וצריך להיות לכך אמר טלמה (מטלי ל' ה'),
"כל אמרת ה' צרופה".
התוכל למצוא טיבה לכך, למה התאים הפ' ממטלי כאן יותר מזה
טבתהלים "ח ל"א?

xx (3) התוכל להסביר, - לפי דברי ר' עקיבא, - למה נחנה מצות המילה
ליברהם ובינו (בראשית י"ז) יחד עם שנוי טמו?

ג. כלי יקר:

טמן מפרט נגע ה לפרטה הקודמת דמדברת במילה, לומר לך שהמילה דוחה את
הנגעים, כי בכל מקום המצות דמוקדמת דוחה את המאוחרת, כטובא בפ' ויקהל
(וט"י טמות ל"ה ב' ד"ה טחת "מים) "הקדים להם מזהרת טבת לצווי מלאכת
המטכן, לומר טאינו דוחה את האבת".

הסבר, כיצד אין סתירה לכלל הזה ממה הנאמר בטמיכות טבלין:
כבוד אב לטמירת טבת פולט קדוטים

ויקרא י ט ג' רש"י י"ד ה' ואת טבתותי חלמורו: טמן
טבת למורו אב לומר: אע"פ טהזהרתך על מורא אב
ואם, אם יאמ' לך: 'חלל את הטבת' - אל חשמע לו.

והלוי מכלל נראה לכאורה כאלו מוקדם, נדחה מפני המאוחר
ולא טמוקדם דוחה מאוחר?

ד. מדברי זמדרשים:

(1) ויקרא רבה י"ד (ב) -

(איוב ל"ד) "אטא דעי למרחוק ולפעלי עתן צדק". ר' לוי אמר חלתי.

רנוהג בעולה מפקיד אדם אצל חברו אונקי טל כסף בחטאי ומחזיר לו
ליטרי טל זהב בפרהסיא - אינו מחזיק לו טובה? כך הקב"ה: מפקידין לו
הרריות טיפה טל לכלוכית בוקאי והקב"ה מחזיר להם נפשות מטובות, טלמדת
פרהסיא, ואין זה טבת? הוי "אטא דעי למרחוק ולפעלי עתן צדק".

(תוריע-מזורע)

ר' לוי אמר אוחרי: בנוהג שבעולם אדם חבוט בבית האסורים, אין כל בריה מטגחת עליו, בא אחד והצליק לו סם נר, אינו מחליק לו טובה? כך הקב"ה הולד טריו במעי אמו ומאיד לא טפ' נר, הוא טאירב אומר (כ"ט ג') "בהלך נר עליו ראטי" - אין זה טבח? - הוה "ולפועלי אהן צדק".

ר' לוי אמר אוחרי: בנוהג שבעולם אדם חבוט בבית האסורים ואין כל בריה מטגחת עליו, בא אחד והחירו והוציאו מסם, אינו פתויק לו טבחה? כך גזלע טריו במעי אמו ובא הקב"ה והחירו והוציאו מסם.

(א) בטלעט אמרו חור מהלל ר' לוי את פלאי מעטי א'. הסבך מה ההבדל במגמה שבטלעט?

(ב) בעל "יפה תאר" על מדרש רבה זבאר: בא ר' לוי להגדיל יציאה האדם על יציאת טאר בעלי חיים בטלעט מדרגות.

הסבר מה הן טלעט המדרגות?

(2) ויקרא רבה י"ד (ג)

ואטה כי תוריע ויליה זכר" - הדא הוא דכתיב (איוב י' י"ב) "חיים וחסד עטיה עמי ופקודתם טמרה רוחי".

ר' אבא בר כהנא אמר: בנוהג שבעולם אם נוטל אדם ארנקי של מעות ונותן הפה למטה אין המעות מתפזרות? והולד טריו במעי אמו והקב"ה מטמרו טלא פפול וימות - אין זה טבח? הוי (איוב י') "חיים וחסד עטיה עמדי...".

ר' אבא בר כהנא אמר אוחרי: בנוהג שבעולם בהמה זו מהלכת רבוצה וחולד נתון בחור מעיה כמין טק, והאטה היו מהלכת זקופה וחולד נתון בחור מעיה והקב"ה מטמרו טלא יפול וימות, הוי (איוב י'): "חיים וחסד עטיה עמדי...".

×× (א) מה ההבדל בין מגמת מירטי ר' לוי (ד) לפין מגמת מירטי ר' אבא בר כהנא?

(ב) לפי דעה מהו "ו" (ר' זאב וואלף איסר איינהאבן מהוראבנא על מדרש רבה, דפוס ראם וילנא) בנויים מדרסל ר' אבא בר כהנא על סוף הפסוק "ופקודתך טמרה רוחי". הסבר כיצד?

× (ג) במה טונה מדרס הפסוק מפטוטו?

= = = = = = = = = = = = = = = =

הפטרה לערב ר"ח שחל בשבת
טמואל א' כ' י"ח - מ"ב.

א. שאלה כללית:

הטוה את שיחת דוד עם יונתן בפרק י"ט א' ג' עם שיחתו בפרקו כ' א' כ"ג. מה מלמדת אותנו טנאה זו על התקדמות הטנאה טל שאול אל דוד?

ב. פסוקים י"ח - כ"ג

אברבנאל טואל: במה טאמר לו יונתן "מחר חדט ונפקדת כי יפקד מוטבך...". ובאת אל המקוט... והעצה הזאת כבר יעצה דוד והוא אטר זכרה ראטונה, כמו טאמר קודט לזה (ה') "ויאמר דוד אל יונתן: הנה חודט מחר... אם פקד יפקדני אביך...". ואם דוד הוא אטר התחיל בה ואמרה, מה ראה יונתן לחדטה אחר כך אליו?

נסה לייטב קוטיחורו!

ג. י"ח: ונפקדת כי יפקד מוטבך

רס"ל ד"ה ונפקדת: אבי יפקדך וישאל, היכך אחת?

ט - כי יפקד מוטבך: שיחיה מוטבך חסר טאחה יוטב בו

" ונפקדת: לטון זכרון

" כי יפקד: לטון חסרון

סגל: " ונפקדת: ישימו לב לך וירגישו בחסרונך.

" יפקד: כטייטמו לבם למקום ישיבתך ויוראו שהוא ריק.

(1) מה ההבדל בין טניהם מבחינה לטונית?

(2) הבא הוכחה מפסוקי המקרא לטחי הוראות מלת פקד. המונחות בראשי?

טאלות וגם חטובות יט לשלוח לד"ר נחמה ליבוביץ, שכונת קריית-מטה, ירוטלים